

แถลงการณ์ของชุมชนแม่น้ำสาละวิน

15 ตุลาคม 2556

ชุมชนแม่น้ำสาละวินกระตุ้นให้รัฐบาลไทยยุติแผนการสร้างเขื่อนในพื้นที่ผู้รับในพม่า

กลุ่มชุมชนชาติพันธุ์เรียกร้องในวันนี้ในเวทีสาธารณะที่กรุงเทพฯ ให้รัฐบาลยุติแผนการสร้างเขื่อนในแม่น้ำสาละวินในพม่า ซึ่งยังมีการตึงกำลังทหาร มีความขัดแย้ง และมีการละเมิดสิทธิมนุษยชนอย่างต่อเนื่อง แม้จะมีการประกาศหยุดยิงอยู่ก็ตาม

สำนักข่าวไทยรายงานเมื่อสัปดาห์ที่แล้วว่า นายพงษ์ศักดิ์ รักตพงศ์ไพศาล รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพลังงานของไทยกระตุ้นให้ฝ่ายพม่าเร่งดำเนินงานโครงการเขื่อน “มายตง” ทางตอนใต้ของรัฐฉาน ทั้งนี้เพื่อนำเข้าไฟฟ้า 7,000 เมกะวัตต์มายังประเทศไทย ในปีนี้รัฐบาลพม่าอนุมัติให้สร้างเขื่อนในแม่น้ำสาละวิน 6 โครงการ รวมถึงโครงการเขื่อนมายตงและฮัตจีในรัฐกะเหรี่ยง เพื่อส่งออกไปพม่ายังไทย เขื่อนอื่น ๆ จะผลิตไฟฟ้าให้กับจีน แม้อินพม่าจะมีสภาพขาดแคลนไฟฟ้าโดยทั่วไป

มายตงเป็นชื่อล่าสุดสำหรับโครงการเขื่อนท่าซาง ซึ่งสันเขื่อนจะมีความสูง 228 เมตรถือว่าสูงสุดในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ จะทำให้เกิดพื้นที่น้ำท่วมประมาณ 900 ตารางกม. ท่วมทำลายบ้านเรือนและเรือสวนไร่นาของประชาชนกว่า 12,000 คน ซึ่งส่วนใหญ่ได้หลบหนีจากปฏิบัติการกวาดล้างกลุ่มต่อต้านรัฐบาลเข้าสู่ประเทศไทยแล้ว นับแต่ปี 2539 กองทัพพม่าได้บังคับให้ชาวบ้านกว่า 300,000 คนอพยพออกจากบริเวณพื้นที่นี้และพื้นที่ชนบทใกล้เคียงในตอนใต้ของรัฐบาลฉาน ทั้งนี้เพื่อตัดการส่งกำลังบำรุงให้กับกองทัพฝ่ายต่อต้านรัฐบาลในรัฐฉาน และเพื่อควบคุมทรัพยากรธรรมชาติที่หลากหลายในพื้นที่ รวมทั้งไฟฟ้าพลังน้ำ ในปัจจุบันยังมีการทำไม้และทำเหมืองทองคำอย่างกว้างขวางในพื้นที่ตามริมชายฝั่งแม่น้ำสาละวิน

จำนวนกองพันทหารของกองทัพพม่าในหัวเมืองติดกับพื้นที่สร้างเขื่อนท่าซาง เพิ่มจำนวนกว่าสามเท่าจาก 10 เป็น 36 กองพันนับแต่ปี 2539 ในปีนี้มีการสู้รบอย่างต่อเนื่องกับกองทัพรัฐฉานตอนใต้ (Shan State Army-South) ในพื้นที่ใกล้กับโครงการเขื่อน แม้จะมีการลงนามสัญญาหยุดยิงเมื่อเดือนธันวาคม 2554 ชาวบ้านในพื้นที่ยังคงหลบหนีจากการเกณฑ์แรงงานและการรีดไถของกองทัพพม่าเข้าสู่ประเทศไทย

ในทำนองเดียวกันที่รัฐฉาน แม้จะมีสัญญาหยุดยิงกับกองทัพ Karen National Union และ Democratic Karen Benevolent Army (DKBA) แต่ยังมี การสู้รบเมื่อเดือนเมษายนปีนี้ โดยทหารป้องกันชายแดนของรัฐบาลพยายามกวาดล้างทหารของ DKBA ให้พ้นไปจากพื้นที่สร้างเขื่อนฮัตจี ชาวบ้านจำนวนมากในกลุ่มน้ำสาละวินบริเวณนี้ยังคงต้องหลบหนีไปอยู่ในค่ายพักพิงในประเทศไทย

โครงการเขื่อนในแม่น้ำสาละวิน 6 แห่งเดินหน้าไป แม้จะมีการละเมิดมาตรฐานว่าด้วยการก่อสร้างเขื่อนของนานาชาติ รวมทั้งหลักการที่กำกับดูแลให้มีความโปร่งใสและการเคารพต่อสิทธิของชุมชนที่ได้รับผลกระทบ ในพื้นที่สร้างเขื่อนมีการตึงกำลังเพื่อเฝ้าระวังอย่างเข้มงวด ชาวบ้านในพื้นที่ไม่ได้รับข้อมูลเกี่ยวกับโครงการ ส่วนชุมชนด่านท้ายน้ำก็ไม่ทราบผลกระทบที่มีต่อกระแสน้ำ การประมง

และเกษตรกรรม รวมทั้งอันตรายกรณีที่เกิดขึ้นแตก และยังมีข้อกังวลอย่างมากว่าบริษัท Asia World Company ได้รับสัญญาในการเริ่มก่อสร้างเขื่อนกั้นน้ำในแม่น้ำสาละวินทางตอนเหนือของรัฐบาลภายในก่อนสิ้นปีนี้ ทั้ง ๆ ที่บริษัทนี้มีมาตรฐานการก่อสร้างต่ำมาก

ชุมชนสาละวินต้องการเตือนว่า การเดินทางสร้างเขื่อนเหล่านี้ต่อไปจะยิ่งกลายเป็นเชื้อไฟให้กับความขัดแย้งในพม่า ในช่วงเวลาของการพยายามสร้างสันติภาพอย่างเปราะบาง

“ข้อพิพาทเกี่ยวกับทรัพยากรธรรมชาติเป็นปัจจัยสำคัญที่ผลักดันให้เกิดความขัดแย้งด้านชาติพันธุ์ในพม่า แต่ประเทศไทยยังคงเดินหน้าซื้อแม่น้ำไปจากเรา โดยไม่รอให้มีการนำปัญหานี้เข้าสู่กระบวนการเจรจา การทำเช่นนั้นจะยิ่งส่งผลให้เกิดสงครามอย่างต่อเนื่อง” นางคำแล้ง (Nang Kham Leng) จากกลุ่มรักสาละวิน (Love Salween Group) ซึ่งเข้าร่วมในเวทีที่จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กรุงเทพฯ เกี่ยวกับการลงทุนในภาคพลังงานของพม่ากล่าว

“ถ้าปล่อยไว้ให้เดินหน้าโครงการเขื่อนสาละวินต่อไป ไม่เพียงผู้อพยพจะไม่สามารถกลับไปยังถิ่นฐานบ้านเกิดได้ แต่จะยังมีผู้ลี้ภัยล้นหลามเข้าสู่ประเทศไทยมากขึ้น” เธอกล่าว

กลุ่มชุมชนที่รณรงค์เพื่อการคุ้มครองแม่น้ำสาละวินประกอบด้วย องค์กรสภาะเพื่อสิ่งแวดล้อม (Shan Sapawa Environmental Organisation) กลุ่มรักสาละวิน (Love Salween Group) (รัฐคะยา) เครือข่ายภาคประชาสังคมคะยา (Karen Civil Society Network) กลุ่มเฝ้าระวังแม่น้ำชาวกะเหรี่ยง (Karen Rivers Watch) และองค์กรเยาวชนมอญก้าวหน้า (Mon Youth Progressive Organisation)

สำหรับข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับโครงการเขื่อนในแม่น้ำสาละวินของพม่า โปรดดู

www.burmariversnetwork.org

ติดต่อ

Nang Kham Leng (Love Salween Group)

Tel: 0861971526 (Burmese, Shan and Thai)

Sai Khur Hseng (Shan Sapawa)

Tel: +66816722031 (English, Thai, Shan and Burmese)